

Warszawa, 04-05-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7033.33.2022.AMB

**Pan
prof. dr hab. Marcin Gruchała
Przewodniczący Konferencji
Rektorów Akademickich
Uczelni Medycznych**

**Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 3a
80-210 Gdańsk**

kraum@gumed.edu.pl

Szanowny Panie Przewodniczący,

**do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływa szereg pism od studentów
będących obywatelami Polski, studiujących dotychczas na ukraińskich
uczelniach wyższych na kierunkach medycznych, zawierających prośbę o pomoc
w kontynuowaniu studiów w Polsce.**

Z przekazanych Rzecznikowi informacji wynika, że Ministerstwo Zdrowia zebrało informacje o preferencjach studentów dotyczących wyboru uczelni, na której chcieliby oni kontynuować kształcenie oraz przekazało te dane właściwym szkołom wyższym.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

Ponadto ustawodawca wprowadził szereg rozwiązań prawnych wychodzących naprzeciw oczekiwaniom studentów uciekających przed wojną, pozwalających m. in. na uznanie odpowiednich okresów studiów w drodze weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się, w sytuacji, gdy student nie dysponuje dokumentami poświadczającymi okresy studiów, zdane egzaminy, zaliczenia lub praktyki zawodowe, wydanymi przez uczelnię działającą na terytorium Ukrainy (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa; Dz. U. poz. 583 ze zm.) czy umożliwiających wprowadzanie zmian w uchwale rekrutacyjnej na studia rozpoczynające się w drugim semestrze roku akademickiego 2021/2022 oraz w roku akademickim 2022/2023, a także wprowadzanie zmian w regulaminie studiów, w zakresie niezbędnym do przyjęcia na studia osób, które w dniu 24 lutego 2022 r. były studentami uczelni działających na terytorium Ukrainy bez zachowania ustawowych terminów (art. 96 powołanej wyżej ustawy).

Mimo to, z napływających do Rzecznika informacji wynika, że wiele uczelni wyższych nie wprowadziło dotychczas rozwiązań regulujących zasady rekrutacji pozwalających na kontynuację studiów przez obywateli Polski, którzy dotychczas kształcili się w Ukrainie. Studenci wskazują także na niejasności w zakresie sposobu ewentualnego uzupełniania różnic programowych. Ponadto, za problematyczny uważają oni brak możliwości kontynuacji kształcenia z możliwością równoległego uzupełniania różnic programowych, co może wpłynąć na znaczne wydłużenie kształcenia i konieczność ponoszenia przez nich dodatkowych niemałych kosztów.

Na uwagę zasługuje także okoliczność, że przedłużający się okres rekrutacji na studia i niepewność studentów, co do przyszłości swojej edukacji, ma także znaczenie w kontekście podejmowania przez studentów decyzji w zakresie uiszczania opłat za kolejny semestr studiów w uczelniach, w których dotychczas się kształcili, a których działalność nie została zawieszona. Studenci wskazują, że drugi semestr studiów rozpoczyna się w uczelniach działających w Ukrainie w dniu 1 września, a opłaty za studia należy uiścić do końca sierpnia. Studenci wskazują się, że w przypadku nieuiszczenia opłaty i nieprzyjęcia na studia w

Polsce pozostawieni zostaną bez możliwości kontynuowania kształcenia. Z kolei w sytuacji uiszczenia opłaty i przyjęcia na polską uczelnię studenci obawiają się niemożności uzyskania zwrotu uiszczonych opłat bądź uwzględnienia faktu jej uiszczenia przez polską uczelnię¹.

Mając na uwadze powyższe studenci wskazują, że z ich perspektywy istotnym ułatwieniem byłoby np. umożliwienie im kontynuowania studiów w ramach indywidualnego toku nauczania, odrabiania praktyk w semestrze, w którym uczelnia nie chce przyjmować studentów na zajęcia czy tworzenie grup klinicznych składających się ze studentów z uczelni działających w Ukrainie. Za bardzo istotne uznają także wcześniejsze przeprowadzenie procedury rekrutacyjnej, tak aby przed upływem terminu na uiszczenie opłat za studia w uczelni, w której dotychczas się kształcili, znali wyniki rekrutacji. Studenci wyrażają także gotowość osobistego spotkania w celu przedstawienia swojego stanowiska sprawie i wysłuchania racji uczelni.

W ocenie Rzecznika, uwzględniając szczególnie trudne położenie, w którym znaleźli się polscy studenci kształcący się dotychczas w Ukrainie, celowym jest wzięcie pod uwagę przez uczelnie wyższe postulatów studentów i w miarę możliwości uwzględnienie ich w przyjmowanych rozwiązaniach prawych. Rzecznik za szczególnie ważne uważa wprowadzenie rozwiązań umożliwiających uzyskanie przez studentów wiedzy o rozstrzygnięciu komisji rekrutacyjnej w przedmiocie przyjęcia ich na uczelnię z odpowiednim wyprzedzeniem, pozwalającym m. in. na podjęcie świadomych decyzji w przedmiocie uiszczenia opłat za drugi semestr studiów w uczelni, której obecnie są studentami.

Dlatego, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o przedstawienie Rzecznikowi stanowiska w sprawie. Proszę także uprzejmie o przekazanie członkom Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych stanowiska Rzecznika z prośbą o wskazanie, czy, a

¹ W tym zakresie RPO skierował wystąpienie do MZ z prośbą o zajęcia stanowiska (odpowiedź na to wystąpienie dotychczas nie wpłynęła do Biura RPO).

jeśli tak, to jakie rozwiązania dotyczące kontynuowania kształcenia przez obywateli
Polski uczących się dotychczas w Ukrainie zostały przyjęte przez uczelnie.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/